

Πατέρες και πατερική Ορθοδοξία

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

του π. Γεώργιου Μεταλληνού

«εάν γαρ μυρίους παιδαγωγούς έχητε εν Χριστώ, αλλ' ου πολλούς πατέρας...»

Όταν ο «άρχων των Ιουδαίων» Νικόδημος επισκέφθηκε νύκτα τον Χριστό, Εκείνος του μίλησε για μία γέννηση πέρα από την σωματική - βιολογική.

Τού απεκάλυψε την πνευματική αναγέννηση του πιστού «εξ ύδατος και Πνεύματος», με την οποία εισέρχεται κανείς στη βασιλεία του Θεού. Γι' αυτήν την γέννηση μιλεί σήμερα και ο Απ. Παύλος, υπογραμμίζοντας την παρουσία ωρισμένων προσώπων στο Σώμα του Χριστού, που με τη Χάρη του Θεού

αξιώνονται να γίνουν οι κατ' άνθρωπον συντελεστές της. Καί τα πρόσωπα αυτά είναι οι Πατέρες, ένα μέγεθος ουσιαστικότερο στη ζωή της Εκκλησίας.

Πατέρες - Παιδαγωγοί

Ο Παύλος κάνει διάκριση ανάμεσα σε Πατέρες και Παιδαγωγούς - Διδασκάλους των πιστών.....

Οι πρώτοι είναι λίγοι σε σύγκριση με τους δευτέρους. Οι Πατέρες είναι εκείνοι, που γεννούν τέκνα πνευματικά. οι Παιδαγωγοί συντελούν στην περαιτέρω ανάπτυξη και καλλιέργειά τους. Οι Πατέρες φέρνουν στην πνευματική ύπαρξη· οι Παιδαγωγοί συμπληρώνουν το έργο εκείνων με την «εποικοδομή» τους. Όταν λέγει αυτά ο Παύλος, έχει υπόψη του τον ίδιο τον εαυτό του. Το λέγει, άλλωστε, καθαρά στους Κορινθίους, ότι είναι ο πνευματικός τους πατέρας. Γι' αυτό μπορεί απτά και συγκεκριμένα να περιγράψει το έργο του σ' αυτούς, σ' αντιδιαστολή με το έργο των πολλών διδασκάλων που είχαν. Αυτός «εφύτευσε», ενώ ο Απολλώς -μετά απ' αυτόν- μόνο «επότισε». Αυτός «έθηκε θεμέλιον»· όσοι ήλθαν μετά απ' αυτόν απλώς «εποικοδόμησαν». (Α' Κορ. γ' 6, 10).

Υπάρχει μία αναλογία ανάμεσα στους πνευματικούς και τους σαρκικούς πατέρες. Είναι και οι δύο μοναδικοί και αναντικατάστατοι. Γιατί και οι δύο οδηγούν στην ύπαρξη, βιολογική η πνευματική. Καί αυτό γίνεται μία φορά στη ζωή του ανθρώπου. Υπαρξιακό και ανεπανάληπτο γεγονός δεν είναι μόνο η γέννηση, αλλά και η αναγέννηση. Υπάρχει βέβαια και μία ουσιαστική διαφορά: οι σαρκικοί πατέρες γεννούν για τον κόσμο· οι πνευματικοί πατέρες γεννούν για τον Χριστό.

Προσδιορίζοντας την δεύτερη αυτή «γέννηση» ο Απόστολος την ονομάζει «εν Χριστώ» και «διά του Ευαγγελίου» χαράζοντας έτσι και τις συντεταγμένες της πνευματικής πατρότητας στην Εκκλησία. Οι Πατέρες των πιστών είναι «εν Χριστώ» πατέρες και τα πνευματικά τους τέκνα γίνονται μέσω αυτών, όχι δικά τους, αλλά -ουσιαστικά και κύρια- «του Χριστού» τέκνα. Αυτό σημαίνει ότι για να αξιωθεί από την Χάρη του Θεού να γίνει κανείς στο Σώμα του Χριστού πατέρας, πρέπει να είναι ο ίδιος πρώτα «εν Χριστώ», δηλαδή αναγεννημένος, αληθινό τέκνο του Θεού, του ΜΟΝΟΥ κατ' ουσίαν ΠΑΤΡΟΣ (Εφεσ. γ' 15).

Αν δεν υπάρχει αυτή η προϋπόθεση, δεν μπορεί να οδηγήσει κανείς στην εν Χριστώ αναγέννηση. Δεν γεννά πνευματικά. Δεν οδηγεί στην σωτηρία. Όπως υπήρχαν ψευδοπροφήτες στην Π. Διαθήκη, που σφετερίζονταν το έργο των γνησίων προφητών, έτσι μπορεί να υπάρξουν και ψευδοπατέρες, που δεν μπορούν να οδηγήσουν στην αναγέννηση τον άνθρωπο, αφού δεν είναι οι ίδιοι εν Χριστώ αναγεννημένοι. Όχι σπάνια δε, καταντούν «πατριοί», γιατί αντί να οδηγούν στην

εν Χριστώ ελευθερία, υποτάσσουν τα «πνευματικά τους τέκνα» στον εαυτό τους, δημιουργώντας θύματα και όργανα υπηρετικά στους οποιουσδήποτε σκοπούς τους. Μη μπορώντας να αναγεννήσουν «διά του Ευαγγελίου», δεν γεννούν «εν Χριστώ», αλλά «εν πλάνη και αμαρτία». Προσφέρουν δηλαδή μία γέννηση, που ισοδυναμεί με θάνατο. Καί αυτό συμβαίνει με τους αιρετικούς, αλλά και με όσους αναλαμβάνουν το έργο του «πατρός» χωρίς να είναι αναγεννημένοι εν Χριστώ οι ίδιοι!

Πατερική η Ορθοδοξία

Η Ορθοδοξία, ως η Εκκλησία του Χριστού, είναι αδιανόητη χωρίς Παύλους, χωρίς Πατέρες και Μητέρες εν Χριστώ, που οδηγούν στην εν Χριστώ αναγέννηση τα πνευματικά τους τέκνα. Οι άγιοι Πατέρες και Μητέρες όλων των αιώνων συνιστούν την ευθεία και αδιάσπαστη γραμμή της εκκλησιαστικής παραδόσεως. Δηλαδή την συνέχεια της εισαχθείσης στον κόσμο διά της σαρκώσεως του Θεού - Λόγου νέας ζωής, της εν Χριστώ ζωής. Οι Πατέρες είναι οι διάδοχοι του Παύλου και των λοιπών Αποστόλων, όχι απλώς στην ανάληψη διοικητικών και πρακτικών καθηκόντων, αλλά κυρίως στην συνέχιση της «καινής κτίσεως», του απεκεκαλυμμένου νέου τρόπου ζωής - υπάρξεως, που εκφράζεται και πραγματώνεται ως ορθόδοξη πίστη και φρόνημα, ως δοξολογία του Τριαδικού Θεού εν αληθεία και ως τριαδοκεντρική ζωή και πολιτεία - κοινωνία.

Οι Πατέρες όλων των αιώνων, ενεργούν στο ποιμαντικό τους έργο όπως οι γιατροί -καθηγηταί σε μία Ιατρική Σχολή. Δεν περιορίζονται στην διάγνωση και θεραπεία των ασθενών, αλλά δημιουργούν και συνεχιστές του έργου των. Τα πνευματικά τους τέκνα πρώτα τα οδηγούν στην θεραπεία από τα πάθη και τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, για να γίνουν και εκείνα με τη σειρά τους πατέρες άλλων τέκνων, συνεχίζοντας την εν Χριστώ αναγέννηση.

Στην ιστορία της Εκκλησίας αυτή η σχέση Πνευματικού Πατρός - Πνευματικού Τέκνου μένει ακατάλυτη. Κοντά στους αγίους Πατέρες γεννώνται οι άγιοι Πατέρες! Ο Μέγας Αθανάσιος κοντά στον μέγα Αντώνιο, ο μέγας Βασίλειος κοντά στους Γέροντες της ερήμου κ.ο.κ.

Έτσι κατανοούμε την φαινομενική απολυτότητα, αλλά και τις αληθινές διαστάσεις, της ακόλουθης φράσεως των Αποστολικών Διαταγών, βιβλίου του δ' αιώνα: «Ούτος διδάσκαλος ευσεβείας, ούτος μετά Θεόν πατήρ ημών, δι' ύδατος και Πνεύματος αναγεννήσας ημάς» (Η' 26). Το έργο της Εκκλησίας στον κόσμο είναι μία συνεχής (ανα)γέννηση, η οποία είναι αδύνατη, αν δεν υπάρχουν πραγματικοί Πατέρες.

Μέσα από το πρίσμα αυτό θα πρέπει να δούμε, πιστεύω, και την σημερινή -συνεχώς

αυξανόμενη- καταφυγή τόσων ανθρώπων, και μάλιστα νέων, στους χώρους της πνευματικής αναγεννήσεως, τα μοναστήρια μας, και μάλιστα τα αθωνικά, για αναζήτηση Πατέρων. Τότε μόνο θα καταλάβουμε, πως και στους κρίσιμους καιρούς μας το Πατρικό Χέρι του Θεού δεν έπαυσε να βοηθεί και να κατευθύνει το Λαό μας!

Ευαγγελικά και Αποστολικά Μηνύματα (Έτη 1980, 1983) Εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη.

Πηγή: agiazoni.gr